

Smjernice za osmišljavanje, izradu i postavljanje centara humanosti u dječjem vrtiću

Autorica: mr. sc. Andreja Silić

SADRŽAJ:

Smjernice za osmišljavanje, izradu i postavljanje centara humanosti u dječjem vrtiću	3
Definiranje centara humanosti.....	3
Osiguravanje dobrobiti za razvoj djece	6
Aktivnosti odgoja za volontiranje i aktivnosti doniranja u sklopu centara humanosti	8
Aktivnosti odgoja za volontiranje u sklopu centara humanosti	8
Aktivnosti doniranja u sklopu centara humanosti	9
Materijali i sadržaji u centrima humanosti.....	10
Sudjelovanje djece u planiranju i oblikovanju centara humanosti	11
Održavanje i inoviranje centara humanosti	12

Smjernice za osmišljavanje, izradu i postavljanje centara humanosti u dječjem vrtiću

Smjernice za osmišljavanje i postavljanje centara humanosti u dječjem vrtiću nastavak je aktivnosti Hrvatskog Crvenoga križa i Agencije za odgoj i obrazovanje vezano za priručnik *Odgoj za humanost od malih nogu*. Priručnik je nastao na temelju *Programa Humane vrednote - odgoj za humanost od malih nogu* te omogućuje odgojiteljima i djeci rane i predškolske dobi stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti za humaniji, zdraviji i sigurniji život. *Program* se sastoji od četiri dijela: *Humane vrednote*, *Prevenција trgovanja ljudima*, *Zaštita zdravlja* i *Priprema za izvanredne situacije*. Svaki je dio Priručnika od posebnog značaja za djecu predškolske dobi jer u odgovarajućem socijalnom, vremenskom i prostorno-materijalnom kontekstu i uz podršku odraslih osoba, daje priliku za stjecanje za život važnih znanja, vještina, sposobnosti i kompetencija. U prvome se dijelu *Priručnika* naslovljenog *Humane vrednote* nalaze prijedlozi aktivnosti koje je moguće organizirati u kontekstu ustanova za rani i predškolski odgoj i obrazovanje te koje su usmjerene na razvijanje kvalitetnog odnosa prema sebi i drugima u zajednici.

Smjernice za osmišljavanje i postavljanje centara humanosti u dječjem vrtiću u skladu su s *Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* (Narodne novine, 5/15) u kojem je istaknuto: *Svaki vrtić treba tražiti vlastiti put razvoja prema svojim specifičnim uvjetima, kadrovskim i prostornim mogućnostima te socijalnom kontekstu u kojem djeluje. Razvoj odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića treba shvatiti kao kontinuirani proces. Vrtić se transformira u organizaciju koja neprestano samu sebe organizira i osmišljava, pa unapređenje odgojno-obrazovne prakse i razvoj kurikuluma u njemu postaje proces stalne evolucije.*

Definiranje centara humanosti

U svrhu odgoja i obrazovanja djece za humanost od najranije dobi, potrebno je sustavno osmišljavati kontekst za življenje i stjecanje konkretnih, svakodnevnih iskustava, znanja, vještina, sposobnosti i kompetencija usmjerenih ka operacionalizaciji ciljnih vrijednosti učenja o humanosti, pravima te građanskom odgoju. Prema *Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* iz 2015. godine građanske se kompetencije razvijaju stvaranjem uvjeta i poticanjem djeteta na pozitivan stav

prema sebi i drugima, odgovorno ponašanje, uzajamno pomaganje, prihvaćanje i poštovanje, poštivanje različitosti, samopoštovanje i osposobljavanje za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa u vrtiću, zajednici i društvu na načelima pravednosti i mirotvorstva.

U kvalitetnom odgojno-obrazovnom kontekstu, pažljivo pripremljenom i osmišljenom, djeca mogu učiti komunicirati i uspostavljati različite odnose usmjerene k razvijanju osjećaja za humane odnose među ljudima, uvažavanje različitosti, suosjećanja, tolerancije, ali i odgovornosti za vlastite odluke i postupke u zajednici. Mogu se upoznati s ustanovama u društvu koje promiču humanitarni rad i aktivnosti.

Od posebne je važnosti kvaliteta odgojno-obrazovnoga konteksta koju izgrađuju odrasli, zajedno s djecom i drugim suradnicima. Različite mogućnosti i načini usvajanja određenih znanja, vještina i stavova ovise o zajedničkom sustavnom nadopunjavanju, komunikaciji, promišljanju i radu. Cjelokupni proces učenja ovisi o potrebama, načinima i strategijama učenja samih sudionika odgojno-obrazovnoga procesa. U svakodnevnim praktično-životnim situacijama djeca mogu od najranije dobi razvijati odgovorno ponašanje, kritičko promišljanje te stjecanje navika i načina promišljanja koji promoviraju slobodu, kulturno ophođenje, uvažavanje drugačijih, različitih stavova od svojih kao i različitih načina djelovanja, nepodržavanje stereotipa itd. Također mogu razvijati osjetljivost za očuvanje svojeg i tuđih života u različitim po život opasnim situacijama. Držimo da je moguće u skladu s priručnikom *Odgoj za humanost od malih nogu* sustavno izgrađivati kvalitetne centre humanosti u dječjim vrtićima, u kojima je moguće ostvarivati različite aktivnosti s djecom rane i predškolske dobi koje promoviraju i žive humane vrednote. Također je moguće i potrebno osmisliti kontekst koji će omogućiti optimalno stjecanje potrebnih znanja, vještina i sposobnosti za konstruktivno djelovanje.

Centri humanosti pružaju mogućnost neposrednog stjecanja iskustva naročito kroz suradnju i povezivanje s društvima i volonterima Crvenog križa te uključivanjem u aktivnosti odgoja za volontiranje i druge aktivnosti koje omogućuju brigu o drugima i zajednici, a kao što su doniranje, prikupljanje potrepština za osobe u potrebi, priprema rukotvorina za humanitarne sajmove, sudjelovanje u eko akcijama i sl. Također, trebali bi pružati kvalitetan kontekst u kojem dijete ima priliku izraziti svoje mišljenje, koje se čuje i uvažava, i u kojemu je osnaženo za djelovanje i uspostavljanje odnosa međusobnog uvažavanja, što pridonosi razvoju stavova temeljenih na humanim društvenim vrijednostima.

Osobito ističemo važnost različitih aktivnosti koje se s djecom planiraju i organiziraju te koje polaze od životno važnih pitanja za djecu i načina na koje djeca sudjeluju u njihovu pojašnjavanju ili rješavanju.

Aktivnosti u centrima humanosti mogle bi potaknuti procese za osmišljavanje različitih projekata, jer, poznato je da je rad na projektu strategija koja potiče i omogućuje aktivno učenje svih sudionika. Poželjno je zajedno s djecom planirati i ostvarivati aktivnosti u kojima su ona doista aktivni sudionici u svim etapama, od planiranja i pripreme do njihove realizacije.

Smjernice polaze od ciljeva, načela, vrijednosti i teza istaknutih u *Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* (Narodne novine, 5/15) vezano za novu paradigmu djetinjstva istaknutih u temeljnim postavkama:

- Dijete je osobnost već od rođenja i treba ga ozbiljno shvaćati i poštovati.
- Dijete nije objekt u odgojnom procesu, već je socijalni subjekt koji participira, konstruira i u velikoj mjeri određuje svoj vlastiti život i razvoj.
- Djetinjstvo nije samo pripremna faza za budući život, već je životno razdoblje koje ima svoje vrijednosti i svoju kulturu.
- Djetinjstvo je proces socijalne konstrukcije, koji djeca i odrasli zajednički izgrađuju.
- Djetinjstvo je proces koji se kontekstualizira uvijek u relaciji s određenim prostorom, vremenom i kulturom (sociokonstruktivizam) te varira s obzirom na različitost uvjeta i kulture u kojima se događa. Stoga, kao što ne postoji univerzalno dijete, ne postoji ni univerzalno djetinjstvo.

Važno je imati na umu da je dijete aktivni, jednako vrijedni sudionik u procesu vlastitog odgoja i obrazovanja. Građanske kompetencije razvijaju se sudjelovanjem u različitim svakodnevnim aktivnostima, njihovu planiranju i ostvarivanju, kritičkom promišljanju djece te ohrabivanjem djece na donošenje i izricanje vlastitih promišljanja, kako bi se razvijali u aktivne, odgovorne i inicijativne osobe. Smjernice su izrađene kao putokaz za rad s djecom, na temelju kvalitetnih primjera iz prakse te su izvor mogućih načina rada s djecom u području odgoja za humano djelovanje u društvu (odgoj za volontiranje i doniranje). S obzirom na to da djeca uče cjelovito, uronjeni svim svojim osjetilima i bićem u određene aktivnosti, važan je cjelokupni kontekst, doživljaj te osjećaji koji se pritom stvaraju. Emocionalna angažiranost i obojenost pri učenju te uključenost cijeloga tijela značajno utječu na trajno pamćenje, reakcije, načine djelovanja, usvojene vrijednosti i cjelokupno ponašanje.

Namjera je potaknuti kontinuirano usmjeravanje pozornosti na kvalitetu planiranja, provođenja i vrednovanja osmišljenih centara humanosti u kojima bi djeca, uz stručnu podršku odraslih osoba stjecala potrebna znanja, vještine, sposobnosti i kompetencije, potrebnih za očuvanje ljudskog zdravlja

te stjecanja humanih vrednota, koje se upravo u ovoj, najranijoj dobi najbolje uče i usvajaju. Namjera je također potaknuti osmišljavanje i postavljanje poticajnog okruženja u centrima humanosti za humanitarni odgoj djece za volontiranje sa svrhom poticanja društvene svijesti i solidarnosti uz proširivanje različitosti i tolerancije te za aktivno i odgovorno sudjelovanje u demokratskom razvoju društva.

Prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje: Socijalna i građanska kompetencija razvijaju se poticanjem djeteta na odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti; samopoštovanje i poštovanje drugih te osposobljavanje za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa u vrtiću, zajednici i društvu na načelima pravednosti i mirotvorstva. Ove kompetencije razvijaju se u takvoj organizaciji odgojno-obrazovnoga procesa vrtića koja se oslanja na stvaranje poticajnoga socijalnog okruženja, poticanje djece na iznošenje i argumentiranje svojih stajališta te uključivanje djece u donošenje odluka koje se odnose na njihovo življenje u vrtiću.

Osiguravanje dobiti za razvoj djece

Sudjelovanje djeteta u aktivnostima centara humanosti doprinosi psihosocijalnom i emocionalnom razvoju djeteta. Osiguravanje dobiti za razvoj djece potrebno je definirati u skladu s *Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* kao: *multidimenzionalni, interaktivni, dinamični i kontekstualni proces kojim se integrira zdravo i uspješno individualno funkcioniranje te pozitivni socijalni odnosi u kvalitetnom okruženju vrtića: Osiguravanje dobiti za dijete podrazumijeva usmjerenost planiranja odgojno-obrazovnog procesa na dijete i njegovu dobit. Razumijevanje dobiti i njezinih dimenzija proizlazi iz znanja i očekivanja odgojitelja te njegovih shvaćanja djeteta, djetinjstva, socijalizacije, odgoja i obrazovanja, što znači da je psihološki, pedagoški i didaktički utemeljeno. Planiranje odgojno-obrazovnoga procesa usmjereno je na promišljanje dobiti i načine na koji se ona može ostvariti, a ne na parcijalne ciljeve, tj. područja i sadržaje učenja, nezavisno od individualnih značajki svakog djeteta. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje uključuje: osobnu, emocionalnu i tjelesnu, obrazovnu i socijalnu dobit djeteta.*

Osobna, emocionalna i tjelesna dobit odnosi se na stjecanje iskustava, znanja, vještina i kompetencija o brizi i održavanju svojeg i tuđega zdravlja, osjećaja zadovoljstva te uravnoteženoga psihofizičkoga stanja, što uključuje:

- razvoj potrebnih motoričkih znanja, vještina i navika,

HRVATSKI CRVENI KRIŽ

- uživanje u različitim interakcijama i aktivnostima s djecom i odraslima,
- otvorenost djeteta prema svijetu oko sebe i prema novim iskustvima,
- samosvijest, samopoštovanje i samoprihvatanje svojih posebnosti, kvaliteta i nedostataka,
- razvoj empatije, suosjećanja i drugih humanih vrijednosti,
- razvoj identiteta djeteta (osobnog i socijalnog),
- spremnost djeteta na donošenje odluka koje se odnose na njegove aktivnosti,
- razvoj samostalnosti mišljenja i djelovanja,
- procjenjivanje mogućih posljedica svojih akcija tj. razmatranje načina njihova ostvarenja,
- inicijativnost i inovativnost djeteta,
- samoiniciranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti,
- promišljanje i samoprocjena vlastitih aktivnosti i postignuća.

Obrazovna dobrobit odnosi se na uspješno funkcioniranje i razvijanje osobnih potencijala (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih, itd.) što uključuje:

- radoznalost i inicijativnost djeteta,
- prepoznavanje tuđih potreba i sudjelovanje u planiranju pružanja potrebne pomoći drugima te zadovoljavanju tuđih i svojih potreba na primjeren način,
- kreativnost, stvaralački potencijal djeteta,
- percepcija sebe kao osobe koja može i voli učiti,
- otkrivanje radosti i korisnosti učenja,
- propitivanje vlastitih ideja i teorija (metakognitivne sposobnosti djeteta),
- stvaranje i zastupanje novih ideja,
- argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja,
- identifikaciju različitih izvora učenja, načina stjecanja znanja te raznovrsnu primjenu suvremene tehnologije u svim aktivnostima vezano za humanost i zaštitu života i zdravlja, te osiguranje poštovanja svih osoba,
- aktivnosti odgoja za volontiranje i aktivnosti doniranja, poimanje uloge, značaja i temeljna načela Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca,
- stjecanje iskustava u procesima idejne izrade i vođenja projekata (djetetovih i onih potaknutih od odgojitelja),
- visoku razinu uključenosti djeteta u odgojno-obrazovne aktivnosti,
- osvještavanje procesa vlastitog učenja, upravljanja njime i postupno preuzimanje odgovornosti za taj proces,
- samoprocjenu djeteta u području učenja.

Socijalna dobrobit podrazumijeva uspješno interpersonalno (socijalno) funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija, kao što su:

- razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti (proizašlih iz vjerskih, rasnih, nacionalnih, kulturoloških i drugih različitosti ili posebnih potreba),
- uspostavljanje, razvijanje i održavanje kvalitetnih odnosa djeteta s drugom djecom i odraslima,
- usklađenost s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima socijalne grupe/zajednice,
- razumijevanje i učenje timskome djelovanju, načinima razvijanja suradničkih odnosa u donošenju odluka i djelovanju, poštivanje grupnih pravila itd.,
- aktivno sudjelovanje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija,
- etičnost, solidarnost i tolerancija djeteta u komunikaciji s drugima,
- mogućnost prilagodbe djeteta novim, promjenjivim situacijama i okolnostima (fleksibilnost i adaptabilnost),
- percepcija sebe kao važnog dijela zajednice/okruženja,
- osjećaj prihvaćenosti i pripadanja,
- percepcija sebe kao člana zajednice koji ima priliku i mogućnosti pružanja doprinosa zajednici,
- odgovorno ponašanje djeteta prema sebi i drugima,
- razvijanje potrebe za pomaganje drugima te osjećaja zadovoljstva postignućima,
- razvijanje osjećaja i uvida u korisnost svojega djelovanja i uloženoga truda u ostvarene aktivnosti,
- učenje o volonterskome djelovanju u sustavu Hrvatskog Crvenog križa.

Aktivnosti odgoja za volontiranje i aktivnosti doniranja u sklopu centara humanosti

Aktivnosti odgoja za volontiranje u sklopu centara humanosti

Opis aktivnosti povezanih s konceptom odgoja za volontiranje u sklopu centara humanosti:

- prepoznavanje potreba u užoj i široj okolini i predlaganje rješenja kroz aktivnosti odgoja za volontiranje – stvaranje društvene promjene,
- razvijanje svijesti o potrebama drugih u društvu i mogućnostima djelovanja,
- razumijevanje dobrobiti koje aktivnosti odgoja za volontiranje donose – osjećaj korisnosti, pripadnosti grupi i zajednici u kojoj djelujemo, stjecanje novih iskustava, kvalitetno provedeno vrijeme itd.,

HRVATSKI CRVENI KRIŽ

- razvoj različitog spektra vještina ovisno o aktivnostima odgoja za volontiranje u kojima djeca sudjeluju,
- razvoj svijesti o tome da pojedinac svojim djelovanjem može učiniti razliku i da je moguće i potrebno aktivno sudjelovati i djelovati u zajednici u kojoj živimo,
- razumijevanje pojma jednakosti, pravde i pravednosti,
- razvijanje svijesti o važnosti održivog razvoja,
- aktivnosti za razvoj empatije prema svim ljudima,
- osvještavanje vlastitog identiteta i poštivanje tuđega,
- razumijevanje odnosa suradnje, međusobnog dogovaranja i uvažavanja,
- aktivnosti kroz suradnju s drugim ustanovama (npr. društva Crvenog križa, Domovi za starije osobe i sl.) i pojedincima u lokalnoj zajednici – umrežavanje,
- shvaćanje humanosti kao stila svakodnevnog života.

Aktivnosti doniranja u sklopu centara humanosti

Opis aktivnosti povezanih s konceptom doniranja u sklopu centara humanosti:

- aktivnosti za razvijanje svijesti o vrijednosti rada i novca,
- sudjelovanje u razgovorima o aktualnim događanjima i odabiru potrebitih za koje je moguće prikupiti određenu pomoć,
- sudjelovanje u aktivnostima prikupljanja dogovorenih materijala, igračaka i drugih potrepština,
- sortiranje, pakiranje i dogovor o dopremanju prikupljenih dobara potrebitima,
- razumijevanje tuđih i vlastitih potreba,
- druge aktivnosti vezano za proces doniranja koje uključuju druge osobe u i izvan dječjega vrtića, a mogu biti značajne za proces doniranja.

U dječjem vrtiću moguće je organizirati i sustavno provoditi različite vježbe i aktivnosti, kao što su:

- prepoznavanje i imenovanje emocija, redovito vježbanje kontrole koje utječe na razvoj samopoštovanja, samosvijesti i međusobne povezanosti u odgojnoj skupini,
- uključivanje roditelja u formiranje različitih aktivnosti u centrima humanosti u svrhu razumijevanja, podupiranja i jačanja kompetencija djece i odraslih podjednako i u vrtićkom i u obiteljskom okruženju.

Potrebno je sustavno nadopunjavati centre humanosti i provjeravati različitim vježbama, igrama i aktivnostima usvojena znanja, vještine i sposobnosti, te ih uskladiti s aktivnostima roditelja u kontekstu dječjega vrtića.

Materijali i sadržaji u centrima humanosti

Centri humanosti trebali bi sadržavati sljedeće elemente:

- znak i druga obilježja Crvenog križa (npr. prsluk Crvenog križa koji djeca isprobavaju prilikom boravaka u centrima i kada postaju mali pomagači, volonterske knjižice, kasica s oznakom Crvenog križa, zastavice Crvenog križa i sl.),
- slikovnice na temu pomaganja, humanih vrednota i sl. kao što su slikovnice Crvenog križa *Vol(ontiranje) pobjeđuje bol* te druge vezane za ovu temu,
- „*drvo dobrih djela*“ od kolaža, kartona, tuljaca i/ili drugog pedagoški neoblikovanog materijala na koje djeca mogu stavljati prijedloge humanitarnih aktivnosti i aktivnosti odgoja za volontiranje i/ili svoja dobra djela, lijepe poruke te izvještaje i fotografije s provedenih aktivnosti. Drvo u svojim korijenima sadrži pojmove humanosti, tolerancije, empatije, volontiranja, pomaganja, i svakim dobrim djelom može „rasti“,
- igrokaze, situacijske dramatizacije (npr. pučke kuhinje – u pučkim kuhinjama vrši se priprema i podjela toplih obroka za osobe u potrebi, a topli obroci dostavljaju se u kuću ako korisnik nije u mogućnosti samostalno doći po obrok; socijalne samoposluge - mjesta su gdje socijalno ugrožene obitelji i pojedinci mogu napuniti košarice prehrambenim proizvodima i higijenskim potrepštinama bez novčane naknade i/ili druge situacije koje tematiziraju pomaganje, volontiranje, solidarnost),
- podsjetnike za obilježavanje važnih datuma i humanitarnih akcija (plakati, kutije s popisom namirnica, košare, bonovi i sl. za akciju Crvenog križa „Vaš dar za pravu stvar“ i „Solidarnost na djelu“ koja se provodi drugi četvrtak u listopadu - prikupljanje odjeće, obuće, igrački, prehrambenih i higijenskih proizvoda i novčanih dobara),
- aktivnosti obilježavanja Međunarodnog dana volontera – 5. prosinca – dodjela prigodnih nagrada, pohvalnica djeci volonterima/humanitarcima, plakat s prikazanim aktivnostima odgoja za volontiranje izvršenima tijekom godine, organizirana zajednička volonterska akcija s roditeljima i sl.,
- raznovrsne druge poticaje (plakati sa zajedničkih organiziranih aktivnosti odgoja za volontiranje i humanitarnih akcija, tablica - kalendar planiranih i izvršenih akcija),
- kviz emocija,
- rješavanje problema i Ja govor,

HRVATSKI CRVENI KRIŽ

- slikovnice, enciklopedije i rječnike na stranim jezicima, upoznavanje drugih kultura, rasa, običaja,
- multimediju,
- primjere za razvoj i poticanje različitih vrsta pismenosti i kompetencija djece,
- likovne materijale te raznovrsne materijale koji djeci služe za istraživanje, pedagoški nestrukturirani materijali i sl.
- aktivnosti za razvoj predmatematičkih kompetencija (npr. zbrajanje donacijeili osoba kojima je potrebno pomoći),
- sustavnu suradnju s volonterima društava Crvenog križa kao i uključivanje u njihove redovite planirane aktivnosti u dječjem vrtiću, prilikom kojih mogu djeci približiti iskustva o različitim situacijama u kojima su pomagali drugima, što su konkretno činili te što bi mogli zajedno s djecom u vrtiću činiti u budućnosti.

Nakon svake izvršene humanitarne akcije, moguće je na različite načine bilježiti učinjeno, primjerice na „*drvu dobrih djela*“, mentalnoj mapi, plakatima ili koristeći multimediju i suvremenu tehnologiju, kao i bilježiti nove aktivnosti odnosno buduće zajedničke planove, akcije i njihove zadaće.

Osobito je važno isticati da se dobrota širi zajedničkim aktivnostima i da je moguće i poželjno svakodnevno promišljati i planirati o novim vrijednim djelima koja sve sudionike čine uspješnijima, sretnijima i boljim ljudima!

Sudjelovanje djece u planiranju i oblikovanju centara humanosti

Sudjelovanje djece u planiranju i oblikovanju centara humanosti podrazumijeva:

- sudjelovanje djece u prepoznavanju različitih situacija u odgojno-obrazovnoj skupini i dječjem vrtiću u kojima je potrebno pomaganje drugima i/ili organiziranje aktivnosti odgoja za volontiranje,
- sudjelovanje djece u prepoznavanju različitih situacija u lokalnoj zajednici u kojima je potrebno pomaganje drugima ili organiziranje aktivnosti odgoja za volontiranje,
- sudjelovanje djece i roditelja u prepoznavanju različitih situacija u kojima je potrebno i moguće pomagati drugima ili doprinijeti poboljšanju kvalitete života u lokalnoj zajednici kroz aktivnosti odgoja za volontiranje i volonterske aktivnosti,

- sudjelovanje djece u planiranju konkretnih aktivnosti u kojima mogu razumjeti svoju ulogu vezano za procese doniranja i odgoja za volontiranje.

Sudjelovanje djece u procesu planiranja aktivnosti podrazumijeva:

- provedbu vježbi i radionica koje će omogućiti djeci prepoznavanje potreba u odgojno-obrazovnoj skupini, vrtiću ili lokalnoj zajednici na koje mogu utjecati (npr. radionica naziva "Što mogu ja?" iz priručnika *Odgoj za humanost od malih nogu*),
- participaciju djeteta - od sudjelovanja u odabiru aktivnosti do sudjelovanja u odlučivanju o načinu organiziranja i sudjelovanja u provođenju različitih aktivnosti,
- ključna znanja i resurse za razvijanje međuljudske i građanske kompetencije u sustavu predškolskog odgoja i obrazovanja,
- digitalne vještine i kompetencije odgojitelja za digitalnu transformaciju ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Održavanje i inoviranje centara humanosti

U svrhu održavanja i inoviranja centara humanosti potrebno je:

- sustavno pratiti događaje u vrtiću i odgojno - obrazovnoj skupini te nadopunjavati centar s novim materijalima, igrama i pomagalima vezano za odgoj za volontiranje, doniranje i razvoj humanih vrednota,
- sustavno pratiti događaje u društvenoj zajednici te nadopunjavati centar s novim materijalima, igrama i pomagalima vezano za odgoj za volontiranje, doniranje i razvoj humanih vrednota,
- sustavno provjeravati i brinuti o zamjeni dotrajalih i istrošenih sredstava i materijala,
- sustavno pratiti aktivnosti odgoja za volontiranje i doniranja u dječjem vrtiću te u suradnji s drugim čimbenicima u lokalnoj zajednici nadopunjavati centar potrebnim sadržajima i uspostaviti potrebne suradnje,
- održavati redovitu i kvalitetnu suradnju s društvima Crvenog križa.